

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Оперативно - тактичний факультет

Кафедра оперативного мистецтва НГУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри оперативного мистецтва
кандидат військових наук, доцент

Олександр ЛАВНІЧЕНКО

10.01.2020

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

**«ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ
ВІЙСЬКОВИМИ ЗАСОБАМИ»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

третій

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

25 Військові науки, національна безпека, безпека
державного кордону

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

251 Державна безпека

Розглянуто та ухвалено на засіданні
кафедри

Протокол від 08.01.2020 р. № 8

Харків 2020

Інформація про викладача	
Прізвище, ім'я, по батькові	Чернав'їна Оксана Євгеніївна
Науковий ступінь	кандидат військових наук
Вчене звання	-
Посада	доцент кафедри
Місце роботи	Кафедра оперативного мистецтва
Адреса кафедри	майдан Захисників України, 3, Харків, Харківська область, 61000
Контакти	Комутатор – 732-37-56, Міський – 739-26-79
E-mail	-
Консультації	
Час	14.00 – 17.00
Місце	Кафедра оперативного мистецтва

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 25 „Військові науки, національна безпека, безпека державного кордону”	Цикл загальної підготовки (цикл професійної підготовки)	
Блоків змістових модулів – 1	Спеціальність: 251 „Державна безпека”	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - 1		Семестр	
Загальна кількість годин – 120 годин		1-й	2-й
	Рівень вищої освіти: третій	Лекції	
		12 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	16 год.
		Контрольні роботи	
		6 год.	
		Індивідуальні завдання: 30 год.	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предмет вивчення навчальної дисципліни: Предметом курсу є проблеми забезпечення державної безпеки військовими засобами.

Міждисциплінарні зв'язки з дисциплінами: Дисципліна «Проблеми забезпечення державної безпеки військовими засобами». базується на вивченні матеріалу дисципліни “Методологія наукових досліджень організаційних систем військового призначення”. Компетентності, що отримують ад'юнкти під час занять з дисципліни, набувають подальшого розвитку при проходженні наукової практики та під час проведення дисертаційних досліджень.

Мета та завдання навчальної дисципліни.

визначити проблеми стосовно застосування військових формувань держави під час розв'язання кризових ситуацій в Україні, стосовно проблем сумісного застосування військових формувань держави, правоохоронних органів і спеціальних служб у межах функціональних систем забезпечення державної безпеки, що склалися в Україні, з урахуванням того, що засоби і організаційні форми застосування військової сили у розв'язанні кризових ситуацій суворо обмежуються правовими нормами, й намітити шляхи з розв'язання проблем.

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні:

Знати:

функціональні системи забезпечення державної безпеки і режими функціонування суб'єктів державної безпеки;

вплив правових режимів в Україні на умов застосування військових формувань держави;

форми застосування військової сили у розв'язанні кризової ситуації соціального характеру;

форми застосування Національної гвардії України у припиненні масових заворушень та у підтриманні режиму надзвичайного стану;

роль НГ України у територіальній обороні та формах застосування в операціях ЗС України.

Уміти:

враховувати призначення і режими діяльності військових формувань різних суб'єктів державної безпеки при визначенні їм завдань;

враховувати правові обмеження на засоби і організаційні форми застосування військових формувань і розробляти уявлення про межі застосування військової сили для розв'язання кризової ситуації соціального характеру.

3. Зміст навчальної дисципліни (анотація навчальної дисципліни).

У межах цього курсу ад'юнкти продовжують формувати та удосконалювати компетентності, а саме – засвоєння основних концепцій стосовно допустимих форм і методів у застосуванні військових сил та засобів для забезпечення державної безпеки.

Зміст навчальної дисципліни:

Функціональні системи забезпечення державної безпеки.

Вплив правових режимів в Україні на умови застосування військових формувань держави.

Режими функціонування суб'єктів державної безпеки.

Правові засади залучення НГ України до розв'язанні кризових ситуацій.

Форми застосування військової сили у розв'язанні кризової ситуації соціального характеру.

Організація застосування Національної гвардії України у припиненні масових заворушень. Засоби і методи у припиненні заворушень.

Форми застосування Національної гвардії України у підтриманні режиму надзвичайного стану.

Роль Національної гвардії України у територіальній обороні.

Форми застосування Національної гвардії України в операціях Збройних Сил України.

Презентація результатів власного наукового дослідження.

У межах змістових модулів ад'юнкти працюють з науковими джерелами, зокрема з використанням мережі Інтернет, вивчають організацію наукової роботи у Національній гвардії України у лекціях і семінарських заняттях, виступають з самостійно підготовленими доповідями і повідомленнями на семінарських заняттях, а також виконують індивідуальне науково-дослідне завдання.

4. Календарно-тематичний план вивчення дисципліни.

Назви змістових модулів, занять та навчальних питань	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	сем	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Організаційні форми застосування військової сили у забезпеченні державної безпеки.						
Заняття 1. Призначення навчальної дисципліни «Проблеми забезпечення державної безпеки військовими засобами». 1. Освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії у галузі знань 25 „Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону”. 2. Призначення навчальної дисципліни «Проблеми забезпечення державної безпеки військовими засобами». 3. Сфера державної і суспільної безпеки України. 4. Функціональні системи забезпечення державної безпеки в Україні.	2	2				
Самостійне вивчення: Закон України про Надзвичайний стан. Закон України про НГ України. Закон України про НП України. 4. Закон України про боротьбу з тероризмом.	1					1
Заняття 2. Призначення навчальної дисципліни «Проблеми забезпечення державної безпеки військовими засобами».	2		2			
Самостійне вивчення: Правовий режим зони надзвичайної екологічної ситуації. Правовий режим надзвичайного стану. Правовий режим воєнного стану. Правовий режим на тимчасово окупованій території України	1					1
Заняття 3. Проблема створення єдиного органу управління сектором безпеки і оборони. 1. Система стратегічного керівництва у військовому управлінні сектора безпеки і оборони. 2. Проблеми з управління у секторі безпеки і оборони стосовно сфери діяльності НГ України.	2	2				
Самостійне вивчення: 1. Оперативна директива командувача НГ України щодо участі НГ України в територіальній обороні України. – Київ: 10.08.2015 р.	1					1

2. Настанова про дії органів, підрозділів внутрішніх справ, з'єднань, військових частин внутрішніх військ, вищих навчальних закладів МВС України з ліквідації масових заворушень. Наказ МВС України від 11.11. 2003 р., № 1345.						
Заняття 4. Проблема створення єдиного органу управління сектором безпеки і оборони.	2		2			
Самостійне вивчення: 1. Стратегія національної безпеки України. Указ Президента України від 26.05.2015р., №287/2015. 2. Воєнна доктрина України. Указ Президента України від 24.09.2015р., №555/2015.	1					1
Заняття 5. Функції й завдання НГ України у забезпеченні державної безпеки. 1. Призначення та завдання НГ України згідно з законодавством. 2. Функції Національної гвардії України. 3. Узагальненні уявлення про завдання НГ України.	2	2				
Самостійне вивчення: Правові засади залучення НГ України до розв'язання кризових ситуацій.	1					1
Заняття 6. Функції й завдання НГ України у забезпеченні державної безпеки.	2		2			
Самостійне вивчення: Співвідношення функцій і завдань НГ України.	1					1
Заняття 7. Проблема з реалізації функції НГ України як основного суб'єкта у припиненні масових заворушень. 1. Постановка проблеми. 2. Пропозиції з розв'язання проблеми. 3. Скорочений варіант.	2	2				
Самостійне вивчення: Настанова про дії органів, підрозділів внутрішніх справ, з'єднань, військових частин внутрішніх військ, вищих навчальних закладів МВС України з ліквідації масових заворушень. Наказ МВС України від 11.11. 2003р., №1345.	1					1
Заняття 8. Проблема з реалізації функції НГ України як основного суб'єкта у припиненні масових заворушень.	2		2			
Самостійне вивчення: Настанова про дії органів, підрозділів внутрішніх справ, з'єднань, військових частин внутрішніх військ, вищих навчальних закладів МВС України з ліквідації масових заворушень. Наказ МВС України від 11.11. 2003р., №1345.	1					1
Заняття 9. Проблема забезпечення керівної ролі НГ України у військовому командуванні з підтримання режиму надзвичайного стану. 1. Заходи держави стосовно встановлення правового режиму надзвичайного стану. 2. Повноваження органів державної влади і місцевого самоврядування стосовно підтримання правового режиму надзвичайного стану. 3. Заходи НГ України з підтримання правового режиму надзвичайного стану. 4. Організація діяльності НГ України з підтримання правового режиму надзвичайного стану.	2	2				

5. Можлива структура системи державного управління на території надзвичайного стану.						
Самостійне вивчення: Про Національну гвардію України [Текст]: Закон України від 13.03.2014р. №876-VII//Відомості Верховної Ради (ВВР).–2014.–№17.–Ст.594 (із змінами до Закону №920-VIII від 24.12.2015р. включно). Статті 17,18,20 закону Про Надзвичайний стан. Сформулювати узагальнені завдання НГУ у сфері безпеки.	1					1
Заняття 10. Проблема забезпечення керівної ролі НГ України у військовому командуванні з підтримання режиму надзвичайного стану.	2		2			
Самостійне вивчення: Форми застосування військової сили у розв'язанні кризової ситуації. 1. Профілактичне відпрацювання території. 2. Надання допомоги ДСНС у техногенній ситуації. 2. Припинення масових заворушень. 3. Підтримання правового режиму надзвичайного стану.	1					1
Заняття 11. Проблема обмеженого застосування військових сил і засобів при поводженні з населенням під час заворушень. 1. Умови проведення заходів і застосування засобів НГ України при поводженні з населенням. Обмеження у застосуванні засобів. 2. Способи блокування території навколо пунктів заворушень. 3. Погляди на корегування оперативного плану Хвиля.	2	2				
Самостійне вивчення: 1 Закон про НГ України. Розділ V. Застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів, вогнепальної зброї, озброєння та бойової техніки військовослужбовцями Національної гвардії України. 2. Настанова про дії органів, підрозділів внутрішніх справ, з'єднань, військових частин внутрішніх військ, вищих навчальних закладів МВС України з ліквідації масових заворушень. Наказ МВС України від 11.11. 2003р., №1345.	1					1
Заняття 12. Проблема обмеженого застосування військових сил і засобів при поводженні з населенням під час заворушень	2		2			
Самостійне вивчення: Напрямки взаємодії НГ України у припиненні масових заворушень. Організація документального оформлення наказу на застосування сили з припинення масових безпорядків.	1					1
Заняття 13. Проблема розмежування обов'язків і повноважень суб'єктів територіальної оборони. 1. Завдання територіальної оборони України. 2. Обов'язки суб'єктів сектора безпеки і оборони в територіальній обороні. 3. Підготовка територіальної оборони. 4. Виконання завдань територіальної оборони.	2	2				

5. Умови участі НГ України в територіальній обороні.						
6. Проблема розмежування обов'язків і повноважень суб'єктів сектора безпеки і оборони у територіальній обороні.						
Самостійне вивчення: Положення про територіальну оборону України: Указ Президента України від 27.03.1998р. №225/98 (у ред. від 02.10.2001р. №918/2001). – 16с.	1					1
Заняття 14. Проблема розмежування обов'язків і повноважень суб'єктів територіальної оборони.	2		2			
Самостійне вивчення: Підготовка до контрольної роботи	1					1
Заняття 15. Контрольна робота.	6		6			
Заняття 16. Проблема визначення ролі і місця Національної гвардії України в операціях сил оборони України. 1. Види і форми застосування Збройних Сил України. 2. Операція Збройних Сил України з відсічі збройній агресії. 3. Види і форми оперативного застосування Національної гвардії. 4. Сценарій застосування НГ України в операції з відсічі збройній агресії.	2	2				
Самостійне вивчення: 1. Про Національну гвардію України [Текст]: Закон України від 13.03.2014р. №876-VII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2014. – №17. – Ст.594 (із змінами до Закону №920-VIII від 24.12.2015р. включно). 2. Воєнна доктрина України. Указ Президента України від 24.09.2015р., №555/2015.	1					1
Заняття 17. Проблема визначення ролі і місця Національної гвардії України в операціях сил оборони України.	4		4			
Самостійне вивчення: Звіт про НДР НА НГ України, шифр САПФІР, 2016 р.	1					1
Заняття 18. Проблема визначення можливостей формувань НГ України. 1. Концепція можливостей формувань і органів сектору безпеки і оборони. 2. Зміст можливостей формувань НГ України по виконанню завдань. 3. Система показників можливостей формувань НГ України. 4. Критерій ефективності службово-бойової діяльності військової частини НГ України.	2	2				
Самостійне вивчення: Система показників можливостей формувань НГ У	1					1
Заняття 19. Проблема визначення можливостей формувань НГ України.	4		4			
Самостійне вивчення: Співвідношення понять можливості і спроможність військової частини.	1					1
Разом за змістовим модулем 1	64	18	28			18
Змістовий модуль 2: Технічні військові засоби у забезпеченні державної безпеки.						
Заняття 1. Проблеми визначення доцільної системи технічного оснащення формувань НГ України. 1. Структура і завдання системи технічного оснащення військ (сил).	2	2				

2. Зміст державного оборонного замовлення в Україні.						
3. Проблеми визначення доцільної системи технічного оснащення військ (сил).						
Самостійне вивчення: Зміст системи технічного оснащення військ (сил).	1					1
1. Роль командного та інженерно-технічного складу в обслуговуванні системи технічного оснащення військ (сил).						
2. Завдання військових фахівців в обслуговуванні системи технічного оснащення військ (сил).						
3. Місце НГ України у державному оборонному замовленні.						
4. Види засобів НГУ: зброя, ВСТ, засоби управління, засоби рухомості; засоби технічного забезпечення; засоби навчання.						
Заняття 2. Проблеми визначення доцільної системи технічного оснащення формувань НГ України.	2		2			
Самостійне вивчення:	1					1
Завдання системи технічного оснащення НГУ: витребування ОВСТ; утримання (зберігання) ОВСТ; постачання ОВСТ; переведення їх до боєздатного стану; підтримання їх у боєздатному стані; евакуація для ремонту, ремонт і повернення до строю.						
Заняття 3. Проблема визначення доцільної системи ресурсного забезпечення формувань НГ України.	2	2				
1. Система постачання матеріальних засобів НГ України.						
2. Проблема взаємодії НГ України з органами влади, підприємствами і установами місцевої економічної бази.						
3. Проблема співвідношення запасів власних матеріально-технічних засобів НГ України і міжвідомчої системи забезпечення МТЗ.						
Самостійне вивчення: Проблема співвідношення запасів власних матеріально-технічних засобів військових формувань держави і міжвідомчої системи забезпечення МТЗ.	1					1
Шмаков О.М. Концептуальні положення теорії тилового забезпечення Національної гвардії України [Текст]/ О.М. Шмаков, І.Ф. Ролін, І.Є. Морозов // Зб. наук. пр. ХУПС – 2015. – Вип. 3 (44). – С.131-136.						
Дисертації Роліна І.Ф., Темнікова В.О.						
Заняття 4. Проблема визначення доцільної системи ресурсного забезпечення формувань НГ України.	2		2			
Самостійне вивчення: дисертаційних робіт Роліна І.Ф., Темнікова В.О.	1					1
Заняття 5. Проблема впровадження в оперативну діяльність НГ України інформаційних засобів і методів протиборства у заходах із забезпечення державної безпеки.	2	2				
1. Інформаційні фактори збройної боротьби.						
2. Організаційна робота командирів і штабів з протидії психологічній операції противника.						
3. Методи інформаційної боротьби в оперативній діяльності командного складу.						
Самостійне вивчення:	1					1
1. Доктрина застосування Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів під час						

оборони держави (проект) [Текст]: Воєнно-теоретична праця / [О.М. Шмаков, В.Ю. Поляков, Т.А. Сутюшев та ін.]. – Харків: НАНГУ. – 2016. – 16 с. 2. Звіт про НДР НА НГ України, шифр САПФІР, 2016 р.						
Заняття 6. Проблема впровадження в оперативну діяльність НГ України інформаційних засобів і методів протиборства у заходах із забезпечення державної безпеки	2		2			
Самостійне вивчення: Зміст інформаційних методів в оперативній (бойовій) діяльності командного складу стосовно управління підлеглими, установлення відносин з населенням й засобами масової інформації. Організаційна робота командирів і штабів з протидії психологічній операції противника. Звіт про НДР НА НГ України, шифр САПФІР, 2016 р.	1					1
Разом за змістовим модулем 2	18	6	6			6
Усього	82	24	34			24
Індивідуальне науково-дослідне завдання	36					36
Залік з оцінкою	2		2			
Разом за дисципліну	120	24	36			60

5. Самостійна робота.

Вказівки до самостійної роботи

Загалом процес навчання умовно поділяється на чотири основних етапи: 1) ознайомлювальний; 2) первинне засвоєння матеріалу; 3) накопичення інформації; 4) аналітичне осмислення і систематизація знань.

На першому етапі, який реалізовується на лекціях, здійснюється первинне ознайомлення з предметом вивчення, обсягом і змістом необхідних знань, загальними фізичними процесами, складаються перші уявлення про систематизацію знань.

Другий етап – це самостійне, індивідуальне опрацювання основних підручників і конспекту лекцій, спрямоване на отримання необхідних теоретичних знань. Самостійна робота найпродуктивніша, якщо ад'юнкт спілкується з викладачем під час консультацій, щоб з'ясувати і уточнити основні положення навчального матеріалу.

Третій етап реалізовується на семінарських заняттях, в процесі підготовки, виконання, захисту індивідуальних завдань. На цьому етапі загальні теоретичні знання застосовують до конкретних завдань, поглиблюють в процесі аналізу результатів. Тут корисне спілкування ад'юнктів між собою, проведення взаємних консультацій, дискусій, взаємної перевірки знань.

Завершальний етап – аналітичне осмислення, аналіз і систематизація знань, набуття професійних навичок, ознайомлення зі спеціальною літературою, рекомендованою викладачем або вибраною відповідно до індивідуальних інтересів, самоконтроль знань в процесі підготовки відповідей на контрольні запитання і завдання, виконання індивідуальних завдань. Така багатоступенева структура засвоєння сприяє отриманню глибоких і довготривалих знань, виробляє творче, аналітичне мислення.

Поточний контроль знань ад'юнктів проводиться на семінарських заняттях для перевірки ходу і якості засвоєння навчального матеріалу та стимулювання навчальної роботи тих, хто навчається. Результати поточного контролю відбиваються у журналі обліку навчальних занять. Модульний контроль здійснюється шляхом оцінки якості засвоєння ад'юнктами змістових модулів, які визначені робочою програмою навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться з ад'юнктами у вигляді заліку усно за білетами в навчальній аудиторії.

Зміст самостійної роботи для здобувачів вищої освіти

Вивчення цього курсу передбачає повне, часткове або опосередковане формування відповідних компетентностей ОНП «Службово-бойова діяльність Національної гвардії України».

Ад'юнкти працюють з джерелами інформації, зокрема з використанням мережі Інтернет та системи дистанційного навчання Академії, виконують індивідуальне науково-дослідне завдання, виступають з самостійно підготовленими доповідями і повідомленнями на семінарських заняттях,

вирішують типові завдання професійного спрямування на практичних заняттях.

Усі зазначені завдання пов'язані із темами модулів, у межах яких здійснюється навчання.

Програмою передбачено такі проекти для формування компетентностей:

- виступ на семінарському занятті за тематикою
- виконання індивідуального науково-дослідного завдання.

6. Політика курсу та оцінювання.

Політика курсу:

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Якщо ад'юнкт відсутній на занятті з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

Під час роботи над проектом не допустимо порушення академічної доброчесності.

Презентації та виступи мають бути авторськими, оригінальними.

Поточне оцінювання:

Поточний контроль якості навчання застосовується під час проведення семінарських занять. Акцент робиться на глибину знань, на ясні, конкретні та логічно і самостійно побудовані відповіді, на знання змісту рекомендованої літератури, на уміння виділити головне з викладеного матеріалу.

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах змістових модулів. Оцінюються виступ (повідомлення) на семінарському занятті, а також результати виконання завдань на практичних заняттях.

Загальні критерії оцінювання:

“відмінно” – ад'юнкт виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни; опрацював рекомендовану основну та додаткову літературу; виявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. Допускається 1-2 незначних неточностей.

“добре” – ад'юнкт виявив у цілому добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні завдань, але припустив низку незначних помилок; опрацював основну рекомендовану літературу; показав систематичні знання з дисципліни; здатний самостійно використовувати та поповнювати знання у процесі подальшого навчання та професійної діяльності.

“задовільно” – ад'юнкт виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною

рекомендованою літературою; припустив значну кількість помилок або недоліків під час виконання завдань тощо, які може усунути самостійно.

“незадовільно” – ад’юнкт має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисципліни; припускає принципові помилки при виконанні завдань.

Під час виступу або повідомлення на семінарському занятті оцінюються такі компоненти:

- Слайди (графічний матеріал) до виступу
- Повнота розкриття теми
  - Якість інформації
  - Самостійність та креативність
  - Виступ доповідача

Модульний контроль (рубіжне оцінювання):

Рубіжне оцінювання здійснюється в межах блоків змістових модулів. Оцінка за блок змістових модулів виставляється як середньозважена за такими результатами:

- Результати поточного оцінювання виступу на семінарському занятті,
- Письмове опитування за блоками змістовного модулю 1 (перший та другий модульний контроль).

Підсумкове оцінювання:

Підсумкове оцінювання проводиться наприкінці терміну вивчення дисципліни, коли ад’юнкти складають залік.

Метою підсумкового оцінювання є

1. Перевірка знань:

функціональні системи забезпечення державної безпеки і режими функціонування суб’єктів державної безпеки;

вплив правових режимів в Україні на умов застосування військових формувань держави;

форми застосування військової сили у розв’язанні кризової ситуації соціального характеру;

форми застосування Національної гвардії України у припиненні масових заворушень та у підтриманні режиму надзвичайного стану;

роль НГ України у територіальній обороні та формах застосування в операціях ЗС України.

2. Перевірка вмінь:

враховувати призначення і режими діяльності військових формувань різних суб’єктів державної безпеки при визначенні їм завдань;

враховувати правові обмеження на засоби і організаційні форми застосування військових формувань і розробляти уявлення про межі застосування військової сили для розв’язання кризової ситуації соціального характеру

Теоретичні знання перевіряються методом співбесіди. Перевірка практичних навичок перевіряється методом контролю ходу та результатів виконання ад’юнктом індивідуального навчального дослідження.

7. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

оцінки			Критерії
за шкалою ECTS	за національною шкалою	за шкалою Академії	
A "Відмінно"	Відмінно	90 – 100	Ад'юнкт виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
B "Дуже добре"	Добре	82 – 90	Ад'юнкт виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
C "Добре"		75 – 82	Ад'юнкт виявив у цілому добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку незначних помилок; опрацював основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичні знання з дисципліни; здатний самостійно використовувати та поповнювати знання у процесі подальшого навчання та професійної діяльності.
D "Задовільно"	Задовільно	66 – 75	Ад'юнкт виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно.
E "Достатньо"		60 – 66	Ад'юнкт виявив мінімальні знання основного навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значні помилки у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
FX "Незадовільно"	Незадовільно	35 – 60	Ад'юнкт має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисципліни; припускає принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань.
F "Незадовільно"		1 – 35	Ад'юнкт не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

8. Рекомендована література.

Базова

1. Конституція України // Відомості Верхов. Ради України. – 1996. – N 30. Ст. 141.
2. Закон України Про Основи НБ України, 19.06.2003 {Із змінами, внесеними згідно із Законами ... [№ 630-VIII від 16.07.2015](#)}.
3. Про Національну гвардію України [Текст] : Закон України від 13.03.2014 р. № 876-VII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2014. – № 17. – Ст. 594 (із змінами до Закону [№ 920-VIII від 24.12.2015](#) р. включно).
4. Про Національну поліцію. Закон України від 2.07.2015 року. № 580-VIII. – ВВР, 2015, № 40-41, ст.379).
5. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000 р. № 1550-III. – ВВР, 2000, № 23, ст.176 із змінами до № 901-VIII (901-19) від 23.12.2015 включно.
6. Про оборону України: Закон України від 06.12.1991р. № 9, ст.107. – [Постанова ВР № 1933-XII від 06.12.91](#), ВВР, 1992, № 9, ст.107, із змінами до [№ 901-VIII від 23.12.2015](#) включно.
7. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію: Закон України від 1993, N 44, ст.416. – ВВР, 1993, N 44, ст.417, із змінами до N 570-VIII (570-19) від 01.07.2015 включно.
8. Закон України Про боротьбу з тероризмом// Відомості Верхов. Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180. (Із змінами, внесеними згідно із Законами ... N 901-VIII ([901-19](#)) від 23.12.2015).
9. Про Стратегію сталого розвитку "Україна - 2020". Указ Президента України від 24.01.2015 р., № 5/2015.
10. Стратегія національної безпеки України. Указ Президента України від 26.05.2015 р., № 287/2015.
11. Воєнна доктрина України. Указ Президента України від 24.09.2015 р., № 555/2015.
12. Концепція розвитку сектору безпеки і оборони України. Указ Президента України від 14 березня 2016 року № 92/2016.
13. Стратегічний оборонний бюлетень України. Указ Президента України від 14.03.2016 року № 92/2016. <http://www.president.gov.ua/documents/922016-19832>
14. Положення про Міністерство внутрішніх справ України [Текст] (затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 878) // Урядовий кур'єр. – 2015. – 6 листоп. – № 207.
15. Про дії органів, підрозділів внутрішніх справ, з'єднань, військових частин внутрішніх військ, вищих навчальних закладів Міністерства внутрішніх справ України з ліквідації масових заворушень [Текст] : настанова МВС України від 11.11.2003 р. № 1345. – К. : МВС України, 2003. – 28 с.
16. Допоміжна
17. Шмаков О.М. Службово-бойова діяльність сил охорони правопорядку. (Військові науки). Навчальний посібник. – Харків: НА НГ України. – 2011. – 179 с.
18. Шмаков О.М. Про необхідність ув'язувати дослідження за тематикою гвардії з міжвідомчими питаннями сектору безпеки і оборони. Тези доповіді // Збірник тез доповідей науково-практичної конференції НА НГ України. – Харків: НА НГ України. – 2016. – С. 4–5.

19. Шмаков О.М. Про необхідність розроблення наукового напрямку з психологічних основ оперативного управління силами гвардії. Тези доповіді // Збірник тез доповідей науково-практичної конференції НА НГ України. – Харків: НА НГ України. – 2016. – С. 4–5.

20. Шмаков О.М., Поляков В.Ю. Групування сил національної гвардії для виконання завдань з оборони країни. “Честь і закон”. Випуск 1. – Харків: НАНГ України. – 2016. – С. 4–7.

21. Шмаков О.М. Оперативні аспекти участі Національної гвардії у гібридній війні / Участь Національної гвардії України в протидії гібридній війні // Звіт про НДР (шифр – “САПФІР”). – С. 6–57.

22. Шмаков О.М. Концептуальні положення теорії тилового забезпечення Національної гвардії України [Текст] / О.М. Шмаков, І.Ф. Ролін, І.С. Морозов // Зб. наук. пр. ХУПС – 2015. – Вип. 3 (44). – С. 131-136.

9. Питання до підсумкового контролю.

1. Пропозиції щодо удосконалення системи управління у МВС України під час організації заходів з припинення масових заворушень.
2. Пропозиції з удосконалення системи блокування силами НГ України місць протистояння з мітингувальниками у м. Києві.
3. Суть проблеми сумісного проведення заходів з забезпечення громадської безпеки силами ПрО і військових формувань.
4. Суть проблеми правового обмеженні дій військових формувань при проведенні заходів з забезпечення громадської безпеки.
5. Суть проблеми невизначеності допустимих меж і порядку застосування воєнних засобів при поводженні з населенням.
6. Пропозиції з забезпечення керівної ролі командування НГ України серед військового командування у надзвичайному стані.
7. Пропозиції з керівництва силами ПрО і військових формувань з припинення діяльності незаконних збройних формувань.
8. Заходи щодо застосування НГ України у збройному конфлікті всередині держави.
9. Місце НГ України в антитерористичній операції із застосуванням важких озброєнь.
10. Роль, місце, завдання Національної гвардії України в операції сил оборони України.
11. Пропозиції з підвищення мобільності формувань НГ України.
12. Пропозиції з забезпечення автономності у діях формувань НГ України.

Доцент кафедри оперативного мистецтва

кандидат військових наук

Оксана ЧЕРНАВІНА